

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 24.08.2026 г.			
10.	13.08.2026 г.	Относно: Допустимост на разход за кофражна система за многократна употреба по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“ моля за разяснение относно допустимостта на инвестиция в кофражна система за многократна употреба за предприятието от сектор F „Строителство“. Към момента при изпълнението на строителни дейности се използват конвенционални кофражни решения, при които част от необходимите материали се разкрояват, приспособяват и обработват съобразно конкретните размери и особености на изпълняваните конструктивни елементи. В процеса на работа отделните кофражни материали се износват, повреждат, деформират или губят възможността да бъдат използвани повторно при следващи кофражни операции. В резултат от това се образуват отпадъци от използваните кофражни материали, както и остатъци от тяхното разкрояване и приспособяване. Предвидената кофражна система се състои от елементи, които могат да бъдат многократно сглобявани, демонтирани и използвани при последващи строителни дейности. Това би ограничило необходимостта от използване на нови кофражни материали и би намалило количеството образувани отпадъци при съпоставим обем предоставени строителни услуги. Считаме, че инвестицията попада в Направление 1 „Подобряване на управлението на отпадъците“, и по-конкретно в кръговия модел „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга“. В тази връзка моля да потвърдите дали разходът за придобиване на кофражна система за многократна употреба е допустим по процедурата при	Основната цел на процедурата е насърчаване на инвестиции за въвеждане на зелени технологии за прилагане на кръгови модели за по-ефективно използване на ресурсите и прилагане на неутрални по отношение на климата методи за производство, предоставяне и потребление на продуктите или услугите от дейността на предприятията. В тази връзка и с оглед запитването, отговорност на кандидата е да прецени доколко „придобиване на кофражна система за многократна употреба“ представлява зелена технология по смисъла на процедурата и определението в Приложение 10 към Условието за кандидатстване, както и дали подмяната на кофражните решения попада в приложното поле на допустимите кръгови модели по процедурата. Съгласно описанието в запитването е налице замяна на един тип кофражи с друг тип, което като резултат води до промяна единствено на оборотността (амортизационния цикъл) на инвентара. Удълженият експлоатационен живот на един актив е счетоводен и експлоатационен показател, а не технологично предотвратяване на отпадъци при самия производствен/строителен процес. В тази връзка и в зависимост от спецификата на проекта следва да се прецени доколко инвестиция в кофражна система за многократна употреба е зелена технология по смисъла на процедурата за прилагане на посочения в запитването кръгов модел по Направление 1 „Подобряване на управлението на отпадъците“ – „намаляване на количеството образувани отпадъци при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга“, или представлява подмяна/разширение на стандартния инструментариум на строителното предприятие. За да се счита за изпълнен посоченият кръгов модел е необходимо кандидатът да представи информация във Формуляра за кандидатстване и впоследствие да докаже чрез проследими данни, че е налице намаляване на реалното количество образувани отпадъци на единица продукт/услуга преди и след извършването на инвестицията. Поради това кандидатът следва внимателно да прецени дали разполага с достатъчно надеждна изходна база и система за проследяване, позволяващи резултатът да бъде доказан за единица продукт/услуга.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		така описания принос към прилагането на кръговия модел по Направление 1. Благодаря предварително за предоставеното разяснение.	В т. 14.2. от Условието като допустими по процедурата са посочени разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА), необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието. Също така обръщаме внимание, че съгласно Условието за изпълнение по процедурата дълготрайните активи, придобити със средства по проекта следва да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 3 (три) години от окончателното плащане за МСП. Следователно още преди подаване на проектното предложение кандидатът следва да прецени дали ще може не само еднократно при приключването на проекта, но и при последващи проверки да удостовери, че активът се използва по предназначение за целите на проекта и в съответствие с договора за безвъзмездна финансова помощ, без необосновано прекъсване по време на целия период на дълготрайност, определен в чл. 65 на Регламент (ЕС) 2021/1060. Неизползването на активите (временно или изобщо) или използване не по предназначение е основание за възстановяване на безвъзмездната финансова помощ за съответния актив, пропорционално за периода, за който е налице нарушението. Разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на условията за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството на проектното предложение. Окончателното решение относно допустимостта на дейностите и разходите по отделните проекти, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение.
11.	14.08.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане Условия за кандидатстване по процедура „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, моля за официално разяснение относно допустимостта и ограниченията при	1. Съгласно т. 14.2. от Условието за кандидатстване допустимият общ размер на разходите за придобиване на софтуер, вкл. чрез договор за ползване за определен период (лиценз, SaaS и др.), е до 90 000 евро (в т.ч. БФП и собствено съфинансиране от кандидата). Посоченото ограничение важи общо за всички видове софтуер, необходими за въвеждането на зелени

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА), в частност софтуерни решения. В представените за обществено обсъждане Условия за кандидатстване е предвидена възможност за придобиване на ДНА, включително софтуер, необходим за въвеждането на зелени технологии. В същото време в предварително публикуваните условия не е посочено ограничение на разходите за софтуер до 90 000 евро. В тази връзка моля за отговор на следните въпроси: 1. Съществува ли максимален размер на допустимите разходи за придобиване на софтуер по процедурата, например ограничение до 90 000 евро? Ако съществува такова ограничение, моля да бъде уточнено дали то се отнася до: • общия размер на разходите за всички ДНА/софтуер по проекта; • конкретен вид софтуер; • или друг приложим лимит. 2. Допустимо ли е предприятие да кандидатства само за придобиване на софтуерно решение като ERP, CRM, MES, WMS, BI или друг специализиран софтуер, без едновременно с това да заявява разходи за придобиване на машини и оборудване? В случай че съответният софтуер е пряко необходим за въвеждането на зелена технология/кръгов модел и чрез неговото внедряване се постигат измерими цели на процедурата – например намаляване на използваните суровини, ограничаване на отпадъците, оптимизиране на материалните потоци, намаляване на опаковките или други допустими ефекти – допустимо ли е софтуерът да представлява единствената инвестиция по проекта? 3. Необходимо ли е софтуерът задължително да бъде комбиниран с инвестиция в ДМА – машини, съоръжения или оборудване, за да бъде допустим разход по процедурата?	технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието, които представляват дълготрайни нематериални активи (ДНА) и се заприходяват като такива, независимо от предназначението им и/или формата им на придобиване (готово решение, персонализирано решение, лиценз, SaaS или др.). 2., 3. и 4. Условията за кандидатстване не поставят изрично изискване към структурата, съдържанието и/или вида на инвестицията по задължителния Елемент I на процедурата. Кандидатите следва самостоятелно да преценяват какви разходи да включат в бюджета на проекта в зависимост от зелената/ите технология/и за прилагане на съответния/те кръгов/и модел/и в дейността им. В тази връзка, за да са допустими, всички разходи за дълготрайни материални и нематериални активи по Елемент I, вкл. посочените в запитването „ERP, CRM, MES, WMS, BI или друг специализиран софтуер”, следва да са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгов/и модел/и в предприятието при задължително спазване и на всички останали изисквания по процедурата. Същевременно при планирането на тези разходи в бюджета кандидатите следва задължително да спазват максималните прагове за отделните видове разходи в т. 14.2. от Условията, както и изискванията за минималния (77 000 евро) и максимален размер на заявената безвъзмездна финансова помощ по всяко индивидуално проектно предложение в съответствие с т. 9, и процента на съфинансиране в съответствие с т. 10 от Условията за кандидатстване по процедурата. Отчитайки посочените ограничения по процедурата не е допустимо да се заявяват единствено разходи за ДНА под формата на софтуер.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Моля да бъде уточнено дали наличието на машини и оборудване е задължително условие за допустимост на разходите за софтуер или софтуерното решение може да бъде самостоятелна инвестиция, когато отговаря на всички останали изисквания на процедурата и е пряко свързано с въвеждането на зелената технология/кръговия модел. 4. Допустимо ли е придобиването на стандартен ERP, CRM, MES, WMS или BI софтуер, когато съответните функционалности са специално конфигурирани и внедрени за постигане на целите на процедурата? Например, допустим ли е MES/ERP софтуер, чрез който предприятието проследява и оптимизира разхода на суровини, производствения отпадък, материалните потоци и/или потреблението на ресурси, при условие че са заложили конкретни измерими показатели за постигнатия екологичен ефект? Моля за конкретно разяснение дали самостоятелна инвестиция в софтуер, която доказано въвежда или подпомага въвеждането на допустим кръгов модел и води до изпълнение на целите на процедурата, е допустима, или процедурата изисква софтуерът задължително да бъде част от комбинирана инвестиция с машини, съоръжения или оборудване. Благодаря предварително за предоставеното разяснение. С уважение,	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
12.	14.08.2026 г.	ВЪПРОС 1 Относно прилагането на т. 11.2, т. 13.1 и т. 13.2 от Условието за кандидатстване и на определението за „продукт като услуга” (Product-as-a-Service, PaaS), представено в Приложение 10 към Условието за кандидатстване. I. Фактическа обстановка 1. Кандидатът е производствено предприятие, чиято основна икономическа дейност съгласно КИД-2025 попада в сектор С „Преработваща промишленост”. Към момента на кандидатстване предприятието вече произвежда и продава определен вид метални изделия. 2. По проекта се предвижда придобиване на дълготрайни материални активи (металообработващи машини с ЦПУ) и на дълготрайни нематериални активи (специализиран софтуер), с които кандидатът ще произвежда същия вид изделия, проектирани и изработени с оглед осигуряване на многократни ротации на употреба. 3. След въвеждането на инвестицията част от произведените изделия няма да бъдат продавани, а ще бъдат предоставяни на клиенти по модела „продукт като услуга” по смисъла на определението в Приложение 10, а именно: собствеността върху изделията остава при кандидата; клиентът не закупува изделието, а заплаща за неговото използване; изделията се връщат при кандидата, подлагат се на проверка и функционално възстановяване и се предоставят повторно. 4. Предоставяните изделия се отчитат счетоводно като продукция на кандидата, а не като негови дълготрайни материални активи. 5. По проекта НЕ се предвижда придобиване на изделията, които ще бъдат обект на предоставяне по модела „продукт като услуга”. Придобиваните по проекта дълготрайни материални и нематериални активи НЕ са и няма да бъдат обект на предоставяне по модела „продукт като услуга”, нито ще бъдат предоставяни за ползване на трети лица. II. Въпроси	1.1., 1.2. и 1.3. От представената в запитването информация не става ясно как предвидените за придобиване „дълготрайни материални активи (металообработващи машини с ЦПУ)” и „дълготрайни нематериални активи (специализиран софтуер)” отговарят на изискването съгласно т. 14.2 от Условието, а именно да са разходи за активи „необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието” и по-специално такива, свързани с въвеждането на модела „продукт като услуга”. Във въпроса е посочено, че се предвижда придобиването на активи, „с които кандидатът ще произвежда същия вид изделия, проектирани и изработени с оглед осигуряване на многократни ротации на употреба”, т.е. касае се за оборудване, което е необходимо за настоящото производство на „същия вид изделия” - „част от които ще бъдат предоставяни на клиенти по модела „продукт като услуга”. Следва да се има предвид, че за да бъдат допустими разходите за въвеждане на модела „продукта като услуга“, същите следва да са пряко свързани с осигуряване на процеса по нейното предоставяне, а не с етапа по производство на продукта, който ще бъде обект на предоставяне/наемане. Като се има предвид горното и с оглед, че въпросите Ви се отнасят до определянето на кода на проекта съгласно КИД-2025, уточняваме, че по отношение на горепосочения кръгов модел по процедурата („осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти, вкл. чрез... въвеждането на модела „продукт като услуга”) е допустимо кандидатите да заявят подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, т.е. за четиризначен код на дейност, който е различен от кода на основната и допълнителната/ите икономическа/и дейност/и на предприятието (ако е приложимо) съгласно КИД-2025 въз основа на данни за 2025 г. Съгласно т. 11.1, подт. 5) посоченото е допустимо когато в рамките на новия код кандидатът ще „...предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата”, което според горния кръгов модел може да се постигне и посредством въвеждането на модела „продукт като услуга”.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1.1. Потвърждавате ли, че при описаните обстоятелства икономическата дейност, в рамките на която се въвежда кръговият модел по проекта, е производствената дейност на кандидата, и съответно в раздел „Е-Декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване следва да бъде посочен четиризначният код на тази производствена дейност? 1.2. Предоставянето на изделия по модела „продукт като услуга” съставлява ли нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025? 1.3. В случай че се приеме, че предоставянето на изделия по модела „продукт като услуга” съставлява нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 — потвърждавате ли, че същото попада в изключението по т. 13.2 от Условията за кандидатстване, а именно нов за кандидата код, в рамките на който предприятието предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти, вече произведени от кандидата, и следователно дейността е допустима за подкрепа? ВЪПРОС 2 Относно прилагането на т. 11.2, подт. 4, т. 13.1 и т. 13.2 от Условията за кандидатстване при влагане в производството на метални профили, излезли от употреба, произхождащи от строежи. I. Фактическа обстановка 1. Кандидатът е производствено предприятие, чиято основна икономическа дейност съгласно КИД-2025 попада в сектор С „Преработваща промишленост”. 2. Кандидатът ще влага в производството на своите изделия метални профили, излезли от употреба, произхождащи от демонтаж, реконструкция или разрушаване на строежи, придобити от трети лица. 3. Профилите постъпват при кандидата като материал, годен за влагане, след извършена от предходния притежател подготовка за повторна употреба по смисъла на определението, представено в Приложение 10 към	В същия раздел – т. 11.1 от Условията изрично е посочено, че „преди подаване на проектните предложения, на всички кандидати се препоръчва да извършат предварителна проверка за точния четиризначен код на основната или допълнителната икономическа дейност, за която кандидатстват съгласно КИД-2025 въз основа на данни от НСИ за 2025 г., или ако е приложимо – проверка на точния нов за кандидата четиризначен код на икономическата дейност съгласно КИД-2025, за която заявяват подкрепа”. Допълнително в бележка под линия 28 в същия раздел от Условията е посочено, че „При необходимост кандидатите трябва да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна и допълнителна икономическа дейност по КИД-2025 (Приложение 12)”. 2.1., 2.2. 2.3 и 2.4. Доколкото в запитването е посочено, че: „кандидатът не извършва дейности по третиране на отпадъци”, както и че: „с придобиваните по проекта активи кандидатът извършва входящ контрол, разкрояване, отстраняване на негодните зони и механична обработка на профилите. Посочените операции представляват междинни операции в рамките на собствения производствен процес на кандидата”, то не са налице основания да се счита, че дейността, за която се кандидатства попада в раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци” или в раздел 39 „Възстановяване и други дейности по управление на отпадъци” от сектор Е съгласно КИД-2025. Доколкото посоченото становище се основава само на информацията, изложена в запитването, уточняваме, че коректното определяне на кода на дейността, за която се кандидатства, е отговорност на кандидатите, като при необходимост те могат да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна и допълнителна икономическа дейност по КИД-2025 (Приложение 12). В допълнение, във връзка с посоченото във въпроса, че кандидатът „ще влага в производството на своите изделия метални профили, излезли от употреба, произхождащи от демонтаж, реконструкция или разрушаване на строежи, придобити от трети лица”, уточняваме, че, за да е изпълнен кръговият модел: „влагане на остатъчни суровини и/или рециклирани суровини при производството/предоставянето на продукти/услуги“ (т. 13.1 от Условията),

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Условията за кандидатстване. Кандидатът не извършва дейности по третиране на отпадъци и не притежава, съответно не му е необходимо, разрешение или регистрационен документ по Закона за управление на отпадъците. 4. С придобиваните по проекта активи кандидатът извършва входящ контрол, разкрояване, отстраняване на негодните зони и механична обработка на профилите. Посочените операции представляват междинни операции в рамките на собствения производствен процес на кандидата. 5. Крайният продукт от процеса е готово изделие на кандидата. Кандидатът НЕ произвежда и НЕ предлага на трети лица вторична суровина и НЕ продава обработените профили като материал или като отпадък. II. Въпроси 2.1. Потвърждавате ли, че при описаните обстоятелства дейността, за която се заявява подкрепа, представлява производствена дейност в сектор С съгласно КИД-2025 и НЕ попада в раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци” или в раздел 39 „Възстановяване и други дейности по управление на отпадъци” от сектор Е, посочени като недопустими в т. 11.2, подт. 4 от Условията за кандидатстване? 2.2. Потвърждавате ли, че при извършването на тази преценка водещ е крайният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепения проект, а не междинните операции, които производственият процес може да включва — по аналогия с изричното правило, възприето в Приложение 6 към Условията за кандидатстване по отношение на ограничението за преработка на горски продукти? 2.3. Потвърждавате ли, че описаната инвестиция попада в изключението, предвидено в т. 13.2 от Условията за кандидатстване, а именно „инвестиции в технологии за оползотворяване на материали от остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика”, и съответно не съставлява недопустима инвестиция за увеличаване на капацитета на съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци? 2.4. Потвърждавате ли, че кодът на проекта по КИД-2025 остава кодът на производствената дейност на кандидата и не се определя нов за кандидата	за остатъчни ще се считат суровини, които се образуват/отделят след като те (суровините) вече са били използвани съгласно първоначалното си предназначение. Ако посоченото е изпълнено по отношение на остатъчните суровини, доставяни „от трети лица“, и въз основа само на информацията, представена във въпроса, може да се счита че е налице съответствие с разглеждания кръгов модел. Окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. Относно посоченото в т. 2.3 от въпроса и ограничението за финансиране на: „дейности по извършване на инвестиции за увеличаване на капацитета на съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци, с изключение на инвестициите в технологии за оползотворяване на материали от остатъчни отпадъци за целите на кръговата икономика“ (т. 13.2 от Условията) и тъй като за производството на новите изделия ще се използват като суровина, „метални профили, излезли от употреба“, то инвестицията не би следвало да се разглежда като недопустима съгласно посоченото ограничение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		код — а алтернативно, в случай че се приеме за приложим нов за кандидата код, същият попада в изключението по т. 13.2 от Условията за кандидатстване, доколкото в рамките му предприятието произвежда продукти от остатъчни суровини/отпадъци?	
13.	14.08.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Моля за разяснение по следните въпроси:	1.1. Условията за кандидатстване (и приложенията към тях) не съдържат изрична дефиниция за „материали от строителството”. Посочените в запитването примери (като бетон, тухли, метални елементи, дограма и др.) биха могли да послужат като неизчерпателен списък с такива материали,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. Във връзка с критерий за техническа и финансова оценка I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти” (Приложение 6 към Условието за кандидатстване, съответно т. 22 от Условието и поле 4 от раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване): 1.1. Понятието „материали от строителството” не е дефинирано нито в Приложение 10 „Съкращения и определения”, нито другаде в пакета документи по процедурата. Моля за примерно изброяване на материалите, които попадат в обхвата на „материали от строителството” за целите на процедурата (напр. бетон и бетонови изделия, тухли, керемиди, керамика, инертни материали, дървени елементи и дюшеме, дограма и плоско стъкло, изолационни материали, гипсови изделия, метални строителни елементи и др.). 1.2. Относно квалификацията „излезли от употреба” отнесено към „материали от строителството”, кога въпросните материали от строителството са излезли от употреба? Приема ли се напр., че технологични остатъци от строителния процес, са „излезли от употреба”? 1.3. Формулировката на критерия е „зелена/и технология/и, свързана/и с преработка на излезли от употреба...”. Моля да се уточни изисква ли се самата преработваща операция да се извършва от кандидата с придобивания по проекта актив, или е достатъчно активът да е функционално свързан с такава преработка – например когато кандидатът влага в производството си вече преработени материали, получени от посочените потоци (входящи суровини от рециклирани излезли от употреба материали). 1.4. Присъждат ли се 5 точки по критерий I.3, когато придобиваният актив преработва смесен входящ поток, в който материалите от посочените четири категории представляват само част от общия обем? Ако да, съществува ли минимален дял, който трябва да бъде доказан, и с какви документи се доказва? 1.5. Попадат ли в обхвата на „материали от строителството” дървени материали и плоскости, извлечени от разрушаване/демонтаж на сгради (напр. дюшеме, дървена дограма, дървени конструктивни елементи), когато	доколкото същите технически произтичат от строежи, реконструкция или разрушаване, като се гарантира спазването на изискванията за кръговите модели, посочени в т. 13.1. и недопустимите дейности в т. 13.2. от Условието за кандидатстване. 1.2. Във връзка със запитването, уточняваме, че „излезли от употреба” са всички материали от строителството, които са се образували след като те (материалите) вече са били употребени съгласно предназначението си. 1.3. и 1.4. Моля, запознайте се с отговора на Въпрос № 4. В допълнение, посоченото във въпроса Ви, а именно: „самата преработваща операция да се извършва от кандидата с придобивания по проекта актив” съответства на посоченото в Критерий I.3 инвестицията (придобиваният/те актив/и) да осигурява въвеждането на зелена/и технология/и, свързана/и с преработка на съответните излезли от употреба изделия/материали. Вторият пример, посочен във въпроса: „когато кандидатът влага в производството си вече преработени материали, получени от посочените потоци” не отговаря на изискването на разглеждания критерий. В допълнение, Условието за кандидатстване не поставят изискване относно „минимален дял, който трябва да бъде доказан“. В поле „Резултат“ от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат (опишат) конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността съобразно спецификата на всяко индивидуално проектно предложение. Отговорност на кандидата е да формулира количествени и/или качествени резултати в зависимост и в съответствие с избрания/те кръгов/и модел/и, които ще се прилагат чрез въвежданите по проекта зелени технологии в дейността на предприятието. В т. 13.1. от Условието за кандидатстване са посочени примери в тази насока. Примерни документални доказателства за отчитане на постигнатите резултати са представени в Приложение 8 – Описание на приложимите индикатори за краен продукт и за резултат, приложими за процедурата. Изпълнението на очакваните резултати от дейността ще бъде проследявано на етап изпълнение. Същото се отнася и до доказването на произхода/вида на преработваните суровини/материали,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		същите се преработват и влагат като суровина в производството на мебели или на плочи на дървесна основа? Моля да се потвърди дали такава дейност се съвместява с ограничението по т. 11.2, подт. 2.3) от Условието за кандидатстване относно преработката на горски продукти, предвид указанията в бележка под линия 38, че водещ е финалният продукт, а не междинните операции. 2. В хитопезата на подкрепа по проекта в нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата: - допустимо ли е кандидатът да произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци, които не се образуват в рамките на неговия производствен процес? С уважение,	изброени в Критерий I.3, а именно че те са „излезли от употреба”, както е пояснено в отговора по т. 1.2, по-горе. 1.5. Съгласно информацията, представена във въпроса посочените „дървени материали и плоскости, извлечени от разрушаване/демонтаж на сгради (напр. дюшеме, дървена дограма, дървени конструктивни елементи)” представляват материали от строителството. Съгласно подточка 2.3), т. 11.2. от Условието за кандидатстване, ограничението за участие се отнася до „предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка на горски продукти” като за определяне на допустимостта на проекта е изричното уточнение в бележка под линия № 37: „<i>водещ ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции, които производственият процес може да включва.</i>” Според информацията в запитването „дървените материали и плоскости” са „извлечени от разрушаване/демонтаж на сгради”, т.е. преминали са през процес на индустриална ползване и следователно не попадат в определението за „горски продукт”, представено в Приложение 10. 2. Моля запознайте се с отговора на Въпрос № 9, т. 1.
14.	14.08.2026 г.	Във връзка с Процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП” имам следния въпрос: По отношение на текста за допустимостта на кандидата при условие включване на нов КИД към досегашната дейност на предприятието, описан в Условието за кандидатстване на стр. 14 "нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата." - Правилно ли е сващането, че задължително в рамките на новия код на предприятието, с който кандидатстваме по Процедурата трябва да произвеждаме продукти от остатъчни суровини от обичайната дейност (вече произвеждани/предлагани) на предприятието? Т. е. възможно ли е	Моля запознайте се с отговора на Въпрос № 9, т. 1.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		остатъчните суровини да бъдат от друго предприятие външно за фирмата, а не собствени?	
15.	14.08.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, във връзка с процедура № BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП”, молим за Вашето разяснение по следния въпрос: Съгласно т. 13.1 от Условията за кандидатстване допустимите дейности включват: „осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти, вкл. чрез въвеждането на модела „продукт като услуга“. В същото време в т. 13.2 е посочено, че са недопустими „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга“. Същевременно съгласно т. 14.2 е допустимо придобиването на софтуер като услуга – SaaS, при условие че същият е заприходен като ДНА и съгласно критерий I.2 от Приложение 6 проектът получава 5 точки, когато инвестицията осигурява многократна употреба на продукти чрез въвеждане на модела „продукт като услуга“. Предвид посоченото молим да разясните следното: 1. Забраната по т. 13.2 отнася ли се до начина на придобиване на актива, т.е. недопустимо ли е кандидатът да получи право на ползване върху актив по модела „продукт като услуга“? 2. Ако забраната се отнася до начина на придобиване на актива, как следва да се съвмести тя с изрично предвидената в т. 14.2 възможност за придобиване на софтуер като услуга – SaaS? 3. Или забраната се отнася до последващото използване на придобития по проекта актив, т.е. недопустимо ли е този актив да бъде предоставян на клиенти по модела „продукт като услуга“? 4. Какви конкретни дейности и разходи следва да бъдат включени в проектното предложение, за да се приеме, че инвестицията въвежда модела „продукт като услуга“ и да бъдат присъдени предвидените 5 точки по	Съгласно т. 13.2. от Условията за кандидатстване недопустими за финансиране са дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга” (Product-as-a-Service). В тази връзка кандидатите не могат да заявяват подкрепа за активи, които представляват самия предмет на предоставяната услуга. Допустими са единствено разходи за ДМА/ДНА, необходими за въвеждане на зелени технологии и прилагане на избрания кръгов модел. Следователно и в съответствие с т. 14.2. от Условията, разходите за придобиване на ДНА – включително софтуер под формата на SaaS (Software as a Service) – са допустими само когато софтуерът е необходим за въвеждането на кръговия модел „продукт като услуга” в дейността на предприятието, но не представлява самият краен продукт, който ще се предоставя като услуга. Обръщаме внимание, че съгласно същата точка разходите за SaaS са допустими единствено ако софтуерът бъде заприходен като дълготраен нематериален актив (ДНА). Примери за допустими SaaS решения могат да бъдат: софтуерни системи за проследяване на локацията или за мониторинг на експлоатационните параметри на продукта, отдаден като услуга в реално време; специализирани платформи за обратна логистика на продукта и др. В допълнение уточняваме, че Критерий I.2 „Принос на въвежданите зелени технологии към ключови области за създаване на стойност в кръговата икономика” е част от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения (представени в Приложение 6 към Условията за кандидатстване), а не критерий за допустимост на проектите по процедурата. В този смисъл, съответствието с разглеждания критерий няма задължителен характер.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		критерий 1.2 от Приложение 6, без проектът да попадне в ограничението по т. 13.2? Благодаря, предварително!	
16.	14.08.2026 г.	Здравейте ! Имам два въпроса: 1. Допустим проект ли е изпълнение на дейности по преработка на чужд отпадък /от външен на кандидата доставчик/ , използван за получаване на нов продукт от Кандидата ? В индикаторите е записан и такъв - "Промислена симбиоза" и смятаме , че тази дейност попада в сферата на Приоритети 1 и 2. 2. Допустима ли е доставката на контейнер - работилница, която ще бъде оборудвана със специализирана техника, след като това не е СМР ? Контейнерът ще е позициониран на собствен терен и цялата необходима инфраструктура няма да бъде предмет на проекта , а ще се изгради напълно със собствени средства.	1. Моля запознайте се с отговора на Въпрос № 9, т. 1. 2. Съгласно т. 14.2. от Условието за кандидатстване единствените допустими разходи за ДМА са тези за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА), необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието. С оглед посоченото контейнерите (които представляват преместваеми обекти, помещения или конструкции), не попадат в обхвата на горепосочените допустими разходи. Допълнително, съгласно т. 13.2. от Условието за кандидатстване (УК) по процедурата дейности по извършване на строително-монтажни работи (СМР) са недопустими по процедурата.
17.	16.08.2026 г.	Здравейте! Кандидат по процедурата осъществява дейността си в две направления и има два кода на икономическа дейност - основна и допълнителна. Планира да заяви инвестиция по проекта, с която да стартира нова дейност. Допустимо ли е новата дейност да е с КИД, който има първите три знака от една от изпълняваните дейности и се различава от нея само по четвъртия знак? Благодаря!	Кандидатите по процедурата е допустимо да заявят подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 /различен от кода на основната и допълнителната/ите икономическа/и дейност/и на предприятието (ако е приложимо)/, единствено в случаите когато в рамките на новия код кандидатът ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произведени/предлагани от предприятието /съгласно посоченото в т. 11.1, подт. 5) от Условието за кандидатстване/. В допълнение, моля запознайте се с разясненията по Въпрос № 5, т. 1 и Въпрос № 8.
18.	16.08.2026 г.	Допустимо ли е кандидатстването на процедурата за следните дейности и активи за хотелски комплекс : 1) Подмяна на амортизирани външни климатични тела с централизирани VRF/VRV системи с висок сезонен коефициент на трансформация (SCOP/SEER).	Във връзка със запитването уточняваме, че допустими по процедурата са разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА), само ако същите са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието (т. 14.2 от Условието за кандидатстване). Съответно допустимите по процедурата кръгови модели, за чието прилагане следва да

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2) Закупуване на високоефективни термопомпи (въздух-вода или вода-вода) за централно отопление, охлаждане и целогодишно подsigуряване на битова гореща вода (БГВ) за стаите 3) Закупуване на професионални перални с нисък разход на вода и енергия, притежаващи системи за автоматично дозиране и претегляне на прането. 4) Въвеждане на екологични инсталации за филтриране и повторно използване на технологичната вода от предпрането 5) Замяна на конвенционални електрически или газови печки и плотове с модерни индукционни пещи и котлони (намаляват енергопотреблението с над 40%). 6) Подмяна на стари хладилни камери, витрини и маси с нови, работещи с екологични хладилни агенти (фреони) и ниска консумация на ток. 7) Изграждане на ФЕЦ за производство на собствена електроенергия, комбинирани с локални батерии за съхранение на енергията за нощните часове.	са необходими придобиваните ДМА, са изрично посочени в т. 13.1, подт. II от Условието за кандидатстване. Относно активите, посочени в т. 1), т. 2), т. 5), т. 6) и т. 7), обръщаме внимание, че съгласно т. 13.2 от Условието за кандидатстване, по процедурата не са допустими „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници”. Предвид посоченото, разходите за активите, които съгласно горесцитираните точки водят до намаляване на потреблението на електрическа енергия, до замяна на един енергиен източник с друг, както и до въвеждане на възобновяеми енергийни източници в предприятието, няма да се считат за допустими по процедурата. Това би се отнасяло и за активите по т. 3) – „професионални перални”, ако необходимостта от придобиването им е свързана само с постигането на „нисък разход на енергия”. Във връзка с активите, посочени в т. 3) и т. 4) от запитването, уточняваме, че по процедурата са допустими следните кръгови модели: - В Направление 1) - Подобряване на управлението на отпадъците, допустим е моделът: „намаляване на количеството отпадъчни води при производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга”. За целите на процедурата „съществуващ продукт/услуга” е продукт/услуга, който/която предприятието-кандидат вече произвежда/предоставя към момента на кандидатстване. Определение за „отпадъчни води” е представено в Приложение 10 към Условието, съгласно което отпадъчни са: „водите, замърсени от извършването на производствена и/или друг вид стопанска дейност. В обхвата на посоченото определение за „отпадъчни води”, възприето за целите на процедурата, не попадат водите, замърсени от извършването на земеделска и битова дейност, както и водите от канализационните системи на населените места, селищните и курортните образувания”. - В Направление 2) - Оптимизиране използването на суровини, вкл. вода, допустим е кръговият модел: „намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга”,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			като той обхваща всички потребявани води, независимо от това дали в материално отношение те стават част от крайния продукт/услуга или не, с изключение на „отпадъчните води” съгласно горесцитираното определение, представено в Приложение 10 (бележка под линия 54 от Условията за кандидатстване). В случай че посочените във въпроса Ви активи по т. 3) и т. 4) - „професионални перални с нисък разход на вода” и „екологични инсталации за филтриране и повторно използване на технологичната вода от предприятието”, са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за прилагане на някой от цитираните кръгови модели в предприятието, то разходите за тях биха се считали за допустими, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. В допълнение, в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване, кандидатът трябва задължително да опише как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта, осигурява въвеждането на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели. Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване, ще бъде основание за премахване на разходите за съответния/те актив/и от бюджета на проекта (т. 13.1 от Условията за кандидатстване). Допълнително относно посочената в т. 7) от запитването: „ФЕЦ за производство на собствена електроенергия, комбинирани с локални батерии за съхранение на енергията”, моля запознайте се с разясненията по Въпроси № 1 и № 6.
19.	17.08.2026 г.	Сред недопустимите дейности в т. 11 от УК са посочени „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга”. Моля за разяснение дали са недопустими (i) дейности за придобиването на активи (ДМА и/или ДНА), които кандидатът/бенефициентът възнамерява да експлоатира чрез предоставяне на клиенти по модела „продукт като услуга”, или (ii) е недопустимо самото придобиване на активите по проекта	Първата хипотеза, посочена в запитването Ви, е недопустима по настоящата процедура. Това следва от цитираното във въпроса Ви ограничение съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване, съгласно което по процедурата не са допустими: „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга” (съгласно определението за „продукт като услуга”, представено в Приложение 10). Относно втората хипотеза, свързана с „придобиване на активите по проекта...чрез правната фигура „придобиване на продукта

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		да се извърши чрез правната фигура "придобиване на продукта [активите] като услуга”?	[активите] като услуга”, следва да имате предвид, че по процедурата не са допустими „дейности, свързани с наемането на дълготрайни материални активи” (т. 13.2 от Условието за кандидатстване), както и че разходи, извършени „чрез правната фигура”, посочена в т. (ii) от въпроса, не са сред допустимите по процедурата разходи съгласно т. 14.2 от Условието. В случай че по проекта се заявяват допустимите съгласно т. 14.2. от Условието за кандидатстване разходи за придобиване на софтуер, вкл. чрез договор за ползване за определен период (лиценз, SaaS и др.), моля запознайте се с отговора на въпрос № 15.
20.	17.08.2026 г.	Във връзка с допустимите дейности по задължителния Елемент I, Дейност 1 „Въвеждане на зелени технологии в предприятията за прилагане на кръгови модели за производство и потребление“, моля за вашето писмено разяснение по следния казус: Допустим разход за дълготрайни материални активи (ДМА) ли е придобиването на парк от металхидридни цилиндри за съхранение на зелен водород? Активите ще останат изцяло собственост на кандидата, ще бъдат заведени в счетоводния му амортизационен план, ще притежават уникален идентификационен номер (ID) и ще бъдат дигитално проследявани през целия си жизнен цикъл. Предвижданият кръгов бизнес модел изключва продажбата на тези активи. Вместо това те ще се предоставят временно на клиенти/дистрибутори срещу възстановим депозит с цел затворена доставка и многократна употреба на произвеждания от кандидата зелен водород. След употреба цилиндрите се връщат в производствената база на кандидата, където преминават през автоматизиран тест на техническото състояние, презареждат се и при влошени показатели преминават през процес на реактивация/регенерация за възстановяване на капацитета им. В тази връзка: Допустимо ли е временното предоставяне на тези собствени ДМА на клиенти срещу възстановим депозит да се счита за реализация на кръгов модел за повторна/многократна употреба, без това да се третира като	Съгласно т. 14.2 от Условието за кандидатстване, по процедурата са допустими разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА), които са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на един или повече от допустимите кръгови модели, посочени в т. 13.1 „Допустими дейности” от Условието за кандидатстване. Във връзка с допустимия кръгов модел: „осигуряване на възможности за повторна или многократна употреба на продукти, вкл. чрез пълно функционално възстановяване на продукти/и след края на тяхната употреба или чрез въвеждането на модела „продукт като услуга”, уточняваме, че по процедурата не са допустими: „дейности за придобиване на продукти, вкл. активи (ДМА и/или ДНА), които са обект на предоставяне посредством модела „продукт като услуга” (т. 13.2 „Недопустими дейности” от Условието за кандидатстване). Съгласно информацията, представена в запитването Ви, предоставянето на придобитите по проекта цилиндри „временно на клиенти/дистрибутори срещу възстановим депозит с цел затворена доставка и многократна употреба на произвеждания от кандидата зелен водород” се отнася към цитираното ограничение и не е допустимо по процедурата. По тази причина, разходите за придобиване на активите, описани в запитването Ви, няма да се считат за допустими.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		недопустимо преотстъпване или отдаване под наем на активите, придобити с безвъзмездна финансова помощ? Ако е от значение, моля отговора да бъде съобразен с различните режими, по които можем да подадем проектното предложение.	
21.	17.08.2026 г.	В точка 13.1 от Условията за кандидатстване (Направление 4 „Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги“) изрично е посочена възможността за прилагане на кръгов модел чрез „въвеждането на модела „продукт като услуга“. Същевременно, в т. 13.2 е разписано ограничението относно придобиване на активи, които са обект на предоставяне посредством PaaS от външни доставчици към кандидата. Моля за вашето официално писмено разяснение по следния казус: 1. Допустим разход за дълготрайни материални активи (ДМА) ли е придобиването на парк от устройства за насищане на вода със зелен водород, които остават изцяло собственост на кандидата, завеждат се в неговия амортизационен план, но се използват за реализиране на собствен кръгов бизнес модел тип „продукт като услуга“ (PaaS) към крайни потребители? При този модел крайните потребители не наемат актива, а заплащат такса за реално потребление (pay-per-use) или за ползване на функционалния резултат от уреда съгласно дефиницията за PaaS в Приложение 10. Устройствата се намират под постоянен дигитален контрол и мониторинг от страна на кандидата. След приключване на цикъла на потребление, те задължително се връщат в производствената база на кандидата за пълно техническо и функционално възстановяване (тестване, профилактика, регенерация) и повторно пускане в нов експлоатационен цикъл. Моля да потвърдите, че този затворен цикъл на контролирана многократна употреба и поддръжка на собствените ДМА на кандидата представлява допустим кръгов модел за предоставяне на устойчиви услуги съгласно Направление 4, а не недопустимо отдаване под наем или преотстъпване на активи по смисъла на т. 13.2 от Условията за кандидатстване.	Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 20.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
22.	17.08.2026 г.	Предприятие за производство на мебели генерира големи количества отпадък под формата на стърготини. Към момента той се опакова и се продава за различни цели. Намерена е технология, по която отпадъкът се пресова безпрахово и се произвеждат постелки за животни. Ще се приеме ли това за оползотворяване на отпадък и превръщането му в друг продукт, предвид, че няма друга обработка извън пресоването?	Въз основа на информацията, представена в запитването, пресоването на стърготините, в случай че същите представляват отпадък от дейността на предприятие за производство на мебели с цел от тях да „се произвеждат постелки за животни”, може да се отнесе към допустимия по процедурата кръгов модел: „подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на отпадъци и последващото им влягане като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги” от Направление 1) - Подобряване на управлението на отпадъците (т. 13.1 от Условието за кандидатстване). Пресоването на стърготините ще се счита за „други дейности за преработка на отпадъци” съгласно цитирания кръгов модел. В допълнение и във връзка с хипотезата, описана във въпроса, уточняваме, че съгласно т. 11.1, подт. 5) от Условието за кандидатстване, предприятието може да заяви подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, т.е. за нов четиризначен код на дейност, различен от кода на основната и допълнителната/ите икономическа/и дейност/и на предприятието (ако е приложимо) съгласно КИД-2025 въз основа на данни за 2025 г. Посоченото е допустимо в случаите, когато в рамките на новия код предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци, което съответства на посоченото във въпроса Ви.